

**Ana
Ristović**

**ZABAVA ZA
DOKONE KĆERI**

■ Laguna ■

SADRŽAJ

Paund pruža prst	11
Viva Chile!	13
Male brzine, 1969.	15
Popodnevna zabava za dokone kćeri	17
Lajbnic	19
Posle dvehiljadite (<i>astronautski bluz</i>)	21
Spuštene zastave	23
Male zebre	25
Opipljivo	27
Podvig dijaka pisara	29
Od postelje do postelje	31
Rajska pesma	33
Gde je istok	35
Crne mape	37
Pre tridesete	39
O prirodi stvari	41

Mišima	43
Književna trpeza	45
Elul	47
Slobodni zidar	49
Mrlje na koži	51
U policijski čas	54
Svedoci starenja	56
Češke pčelice	58
Kosmološka vožnja	60
Meko za mornare	62
Škola za devojke	64
Troma vesla	66
Lingua franca	68
Licem u lice	70
Hodanje u snu	72
Pismo iz vode	75
Lepa mrtva mora	78
Dan kao stvoren za čitanje	80
Novi svetski poredak	83
Oko nule	85
Stablo bez krošnje	88
Telefoni praznih soba	91
<i>O autorki</i>	93

Paund pruža prst

Ovo je hotel za pesnike
od kojih je odustala poezija.
Višečasovni trening tišine
pružaju male sobe s pogledom
na apokaliptični pejzaž.

Katalog bogova deli se na recepciji.
Džepna filosofija već za obedom.
Citati – na zavesama, spremni da
od trulog zelenila odmore magleni pogled.
Tetoviranje ožiljaka – u podzemlju
gde i imaginarna biografija.

U krovnom bazenu opatice
bište perje onemoćalim labudovima.
I pre no pesnik vidi, u mantije skupljaju
sitan izmet sa dna
i umesto njega seju hamburg grožđe.

U podrumskim zamrzivačima dremaju vek-dva
mrtve drage spremne na iznajmljivanje.
Ako poeta od gole iluminacije u hladu
navuče tuberkulozu – za pesničku smrt
i to je dostojan ulog.

Sa bioskopskog platna mrtvi Paund
podiže ruku tanku kao viljuška
i jednom po jednom laureatu zabija
drhtavi prst u oko.

Kada iscure suvišne vode
svaka zenica može biti crna cev
preko koje jedna mitologija pod stečajem
motri na drugu.

Najuspešnijima sleduju kavezi
od lažnog, topljenog čelika
i nalog usure*
u Aleksandrijskoj biblioteci.

Kao prozori u poznu jesen
muze se mute od daha pesnika
koji ne poznaju distancu:
spoj sa svetom uvek traži pruženu ruku
koja se odmara
na oštrici probijenog stakla.

Na večernjim časovima uče se
da se osećaju posthumno:
jedan drugog uzimaju u usta
s oprežnošću i ustezanjem
kao hostije.

---

* Lat.: davanje novca pod zakup, zelenašenje, lihvarenje; *Usura tupi iglu u ruci ve-
zilje veština prelje ubija...* Ezra Paund: *Canto XLV*, u prevodu Milovana Danojlića.

Viva Chile!

Ovo su mirna vremena:
prethodne noći vodili smo ljubav
slušajući čileanske revolucionarne pesme,
dubeći rov u postelji, rasklapajući
i sklapajući tela
poput dve nepodmazane puške.

I kao zategnuta kičma na čaršavu,
i igla gramofona činila je isto
dubeći krivu putanju ploče
koju krišom, preko američke granice
davno donese tetka, tad devojka
u izbledelom džinsu i sa parfemom *Pačuli*
pod resicom uha...

Sedamdeset treće, kad ubijen je Aljende.

Da slažem ne mogu:
preko tvog ramena kao preko glatke ivice
broda koji klizi u neizvesnu plavet
cele noći posmatrala sam ih žudno –
svu petoricu sa omota ploče...

Taj bend za samo jednu sezonu:
INTI ILLIMANI –
lica osenčena bradom i piramide tela
pod tamnim pončom
poput kupa kojima se gase sveće
već utonule u čirake.

Njihovi glasovi, nalik monaškim
slavili su nevidljivo i nepostojeće
– pet stihija –
ukršćajući se sa našim disanjem
kratkim i užurbanim,
kao da grabimo vazduh
koga ćemo imati još samo te noći
i nikada više.

„Žene više daju, a manje traže
u vreme revolucija“, rekao si kasnije
dok ležasmo podeljeni na postelji:
kao dovršene mape.

I nad nama rastao nepoznat nam svet,
sasvim nov, koji ne boluje od uzaludnosti...

U toj najtamnijoj noći Mesec
što je dostigao puninu
bio je samo svetli kamen koga je odbacio Sizif
okrenuvši se drugačijoj mudrosti.

Male brzine, 1969.

Pred samu zoru, na putu za more
kum je upregao trabanta,
a naš fića izmileo kao hrčak
što sledi ivicu nevidljivog zida...

Dok gore, nad nama
stopalo se spuštalo na Mesec,
na papučicu za gas
davno rasturenih kola:
od Nila Armstronga
Amerika je kriva za sve.

Predložismo trku
u flašu-dve piva:
kum pristade – i zapljusnu blatom
kokoši kraj puta.

Pod blaženim kosmosom,
u čvrstoj ruci Nila,
u blažen letnji dan,
bili smo samo polovne zverke drumu
gonjene senkom nekadašnjih snaga.

Dok gore, nad nama, umesto neba
svetlela se beonjača usnulog Boga
niz koju je, umesto Sunca
klizio krmelj nastao od noćnih suza.

Posle četvrt veka
svodim bilans mladalačkih trka
i zaključujem:
Amerika je kriva za sve.

Jer je kum, kroz prozor kola
umesto u cestu zurio u otekli Mesec:
tražio zastavicu zabodenu u krater,
kroz koji tren završivši u jarku...

Dok je zemlja pod gumama, iz godine
u godinu, izmicala lako, sve brže i brže:
svučena košuljica utekle nam zveri
što ostavlja u amanet
samo privid malih brzina.

Popodnevna zabava za dokone kćeri

Satima razgovaram sa majkom
koja priča u snu.

Njene ruke obuhvataju krevet
kao da ga vraćaju, natrag, u stablo.

Njena pitanja zidaju oko mene
kapije sasvim čudnog sveta.

„Gde je onaj konj koji je dolazio?“

„Otišao u komšiluk po zob“, kažem.

„Ako se vrati, pazi da ne raznosi po stanu –
usisavati se ne može svaki dan.“

Kroz njen san zagledam mala kopita.

Kroz njen san timarim leđa kentaura.

Kroz njen san primam odgovornost za vidljivo
i postajem čuvar onog što samo u iščezavanju raste.

Dok iznad krovova čujem: bruje avioni

što nose municiju na zapad

rasuti po svetlom, junskom nebu

kao pijavice iz tegle

na kožu što tanji se i bleđi...

Od vojevanja, danas, toliko.

U majčinom snu možda se dalek zvuk motora
preobražava u rzanje konja
što kaskaju kroz sobe,
a nebo, tako lako seli
u prostor između tavanice i poda...
Pred mojim dokonim okom,
svedokom čarobne promene
i unapred prihvaćenog gubitka.

„Gde je taj konj i što ga tako dugo nema?“

Lajbnic

Dan i noć, noć i dan
putujemo ka Sloveniji:
u malom autobusu, među nama
tišina raste
kao grad otcepljen od zemlje i sveta.

Još uvek neznanke, kao dve
lenje muve, sklupčane
svaka uz svoj prozor –

Ona, mala starica, Maruška možda –

u krilu drobi keks, marke
Lajbnic
kao da monadu od monade iznova deli
i smeši se, zureći u mrak
svetu što je još uvek
najbolji od svih...

Ona, što poznaje harmoniju –
Maruška, Blažka, Mojca možda.

U svom krilu drobim poeziju
pod slabim svetlom, na lošem drumu
list po list, reč po reč i čujem:
Srečko Kosovel odriče se sreće
jer svaka lepota deo je bola.

Nad stihovima
nema opravdanja za Boga
i monade što ih šalje
nikad ne stižu do zemlje:
kao varljiv sneg ispare
u prvom sloju neba.

U mom krilu knjiga pesnika
čije ime unapred se odreklo
harmonije sa srcem i dušom.

Dan i noć, noć i dan
putujemo ka Sloveniji,
ona i ja, još uvek neznanke...

I čitav svemir ljulja nam se
na kolenima
kao da bi da se odvoji od usnulog Boga
i traži saučesništvo
šapućući nam nežno, na uho:
„Braća smo, po ocu...“